

Várady Mária

Gyászmisével emlékeztünk az Aradi Vértanúkra

2022 október 9-én az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület szervezésében az Orlay utcai Örmény Katolikus Templomban emlékeztünk meg az örmény származású Kiss Ernő és Lázár Vilmos vértanúkról.

Fülöp Ákos plébániai kormányzó Örmény rítusú római katolikus Gyászmiséjét mutatott be az aradi 13 Vértanú és az 1848-49-es Szabadságharc minden áldozatáért.

Szentmise előtt népes magyarörmény közösség koszorúzta meg a Templom falán elhelyezett márványtáblát. Dr. Issekutz Sarolta, Szentamassy Katalin, Marosvári István, Hegedűs Anita, Zárug Katalin, Nuridsány Zoltánné és Várady Mária elnökök koszorúztak. A közösség tagjai egy szál rózsával és főhajtással tisztelegtek elődeink áldozata előtt.

A más településről is érkezett örmények áhitattal vettek részt az oly ritkán hallott, öörmény nyelven énekelt Szent Liturgián. A Vatikáni Zsinat óta minden nép anyanyelvén hallgatja a szentmisét, itt két nyelvű lett a szentmise, mert vendégeink még nem tudnak magyarul.

A Megemlékezés gerincét a Kecskés Együttes adta: L. Kecskés András lant-

művész, érdemes művész, Pálmai Árpád énekművész, egyházzenesz, Séra Anna mesterpedagógus, Lévai-Nagy Péter fűvóhangszeres művész és Szilvay Ingrid énekművész.

Ivánfalvi Gábor a Lenkei János család-jához tartozik; részletes, fotókkal dokumentált előadásban ismertette a legendás '48-s huszártábornok életét, viszontagságait és tragikus halálát. A család később is sokat szenvedett hazafisága, tiszta becsülete miatt. Testvérnemzet fiaként, a horvát Knézich Károly családjáról Mihalecz József beszélt, aki a ma élő és összetartó 150 családtagot számláló Knézich család tagja. Lelkesítő szavai a közönségre nagy hatással voltak.

Kultúrtörténeti pillanatok, amikor a 80. évét betöltő L. Kecskés András énekel, olyan tapasztalatokat közvetítve, tisztán, érzéssel, mint hajdan a sámánok vagy zsoldárosok. Mindenkiről csak felsőfokon

Koszorúzás a szentmise előtt

beszélhetünk. Nemkülönben a magyar honvédség fiatal zászlósáról: Lengyel Andrea színművésznő lélekemelő versmondásáról. Méltó főhajtás a katonatisztek, mártírok előtt, hogy Wass Albert és Gyóni Géza szavait hallgattuk.

Pálmai Árpád a többszáz szabadságharcos papról, szerzetesről olvasott nekünk, akiket a keresztény császár kivégeztetett

vagy börtönbe zárt. Döbbenetes. Köztük a Szamosújvári kántor, Görög Kristóf, akiről Szilvay Ingrid olvasott nekünk.

Köszöntések is voltak, 25 éve dr. Issekutz Sarolta alapította az EÖGYKE szervezetet, és összetartotta a magyarországi erdélyi-örményeket. L. Kecskés Andrást is ünnepeltük 80. életéve kapcsán. Az örmények Istene éltesse Őket sokáig!

Részlet Mihalecz József, egy Knézich leszármazott beszédéből

„Emlékezünk és fejet hajtunk. De kik előtt hajtunk fejet? Mert akár személyes, akár történelmi emlékeinkben sokan vannak. De nem mindenki előtt állunk meg fő hajtással, mint aradi vértanúink előtt! Mert előttük, tetteik előtt történelmi távlatból is tisztelgünk.

Nagyon fontos – történelmi távlat. Mert az idő a legjobb megítélője a szépnek, a jónak, az értéknek, legyen az tárgyi emlék, emberi alkotás, életvitel. Az idő kirostálja a selejtet és felemeli a tiszteletre méltókat.

Ahogy a vihar fújta háborgó víznek időre van szüksége, hogy kiülepedjen, kristály tiszta legyen, a történelmi események tisztán látásához is időre van szükség. Tisztán látáshoz, hogy a múltunkból a jelenért és a jövőnkért tanulni tudhassunk.

Mert a múltunk, a történelmünk olyan, mint lomboatot ereszítő fa gyökere. Ha a gyökeret elvágjuk a törzstől, elhal a lomb, nincs gyümölcs – elhal a jelen, nincs jövő!

Aradi vértanúinkra történelmi távlatból tekinthetünk és ebből a kitisztult, kiülepedett perspektívából jelenthetjük ki, hogy rájuk emlékezve fejet kell hajtjanunk, mert minden ember számára példa értékű az életük. Életük üzenet mindannyiunk számára.

Üzenet a kornak, hogy aki csak a mának él, az elvágja a gyökeret a lombtól!

Üzenet a léleknek, az ember szellemiségének, hogy van becsület, van felelősségvállalás, van örök érték, mely gyümölcsöt terem! Mert elmehettek volna, elszökhettek volna ez előre tudott ítéllettől. De Ők az el nem várható adták mindenki számára, az életüket.

Üzenet a Kárpát-medencének, ahol mai napig sok nép, etnikum él. Akkor, egy nagy eszme, a Szent Korona égisze alatt. A 13 mártírból 1 horvát, 1 szerb, 1 osztrák, 2 örmény, 3 német és csak 5 tiszta magyar vérű. De mindegyik tudta, hogy ez az a hely, ahonnan nincs hova menni és nincs miért elmenni. Mert ez az ország alapítása óta, alapítójának intelmei szerint a maga viharai mellett, alapvetően minden alkotó embert befogadott. A mesterséget hozó németeket ugyanúgy, mint az üldözött örményeket vagy zsidókat és megtarthatták szokásaikat, vallásukat. Ki hozzáadott, annak kenyeret adott. Ez a haza!

Mert Ők, a 13, a 14, 15, tudták, hogy egy csepp víz csupán egy kis madár szomját oltja, de egy patak vízcséppjei már a malomkereket is képesek meghajtani. Ők tudták, hogy ezen a gazdag földön, a szabadságért, az önrendelkezésért, sokunk hazájáért érdemes együtt áldozatot hozni.

Ők üzenik a mának, a holnapnak - horvátnak, szlováknak, románnak, mindenkinek: A Kárpát-medencében nem versenyeznünk kell egymással, hanem együtt kiizzadni a béke cseppjeit! Ez az a nemes ügy, amiért életüket adták örök mementőként!”